

Het heiligenboek

Edith Stein (1). Liefhebben en de waarheid dienen Tom Zwaenepoel

Edith Stein wordt in 1891 geboren als jongste van elf kinderen in Wrocław, in het huidige Polen, in een orthodox-joodse familie. Als ze twee is, sterft haar vader. Ze studeert Duits, filosofie, psychologie en geschiedenis in Wrocław (1911), Göttingen (1913) en Freiburg im Breisgau (1916). In Göttingen krijgt ze les van Edmund Husserl, filosoof in de fenomenologie. Ze volgt hem naar Freiburg, wordt gedurende enkele jaren zijn assistente en promoveert bij hem (1916). Tijdens de Eerste Wereldoorlog verzorgt Edith Stein zieken en werkt ze in een operatiezaal. In 1922 laat ze zich dopen. Vervolgens onderwijst ze Duits en geschiedenis in Speyer en doceert ze in Münster.

Wanneer Adolf Hitler in 1933 aan de macht komt, beseft ze dat ze een 'vreemde in de wereld' geworden is. Een jaar later treedt ze als Theresia Benedicta van het Kruis in bij de ongeschoeide karmelietessen in Keulen. Na de dood van haar moeder in 1936 bekeert ook haar zus Rosa zich. Nadat de Reichskristallnacht (9 november 1938) de Jodenhaat van de nazi's zichtbaar maakt, wordt ze op oudejaarsavond naar Nederland in de Karmel van Echt gebracht. Ook haar zus Rosa verblijft daar. Beiden worden op 2 augustus 1942 door de Gestapo

opgepakt en naar Auschwitz gedeporteerd. Die actie is een vergeldingsactie na het protest van de Nederlandse bisschoppen tegen de deportatie van Joden. Op 9 augustus worden Edith en Rosa Stein in Auschwitz vergast.

Op 1 mei 1987 spreekt de Poolse paus Johannes-Paulus II Edith Stein zalig tijdens zijn apostolische bezoek aan Keulen. Tijdens zijn homilie vat hij de betekenis van zijn landgenote voor de hedendaagse mens als volgt samen: „Theresia Benedicta van het Kruis is een persoonlijkheid die een dramatische synthese van de twintigste eeuw in haar rijke leven verenigt. De synthese van een geschiedenis vol diepe wonden die nog steeds pijn doen en de synthese van de volledige waarheid over de mens, in een hart dat zolang onrustig en onvervuld bleef tot het uiteindelijk rust vond in God.”

Tijdens haar leven is Edith Stein opmerkelijk hulpvaardig, zelfzeker en bescheiden. Hoewel ze door haar joodse moeder religieus wordt opgevoed, leert ze op veertienjarige leeftijd het bidden bewust en vrijwillig af en wil ze voortaan haar leven zelf vormgeven. Aanvankelijk zoekt ze de waarheid in de wetenschap en de filosofie, vervolgens in het geloof. Haar bekering ver-

loopt stapsgewijs. In de dom van Frankfurt ziet ze hoe een vrouw van de markt binnenstapt en voor een kort gebed neerknielt. Dat beeld maakt een grote indruk op haar. In 1917 wordt ze gevraagd de bibliotheek van de overleden filosoof Adolf Reinach in Göttingen te ordenen. Ze is bang voor de confrontatie met Reinachs weduwe, omdat ze als ongelovige geen troost kan bieden. Tot slotte wordt zij zelf getroost door het geloof en de hoop van de protestantse mevrouw Reinach.

Na die ervaring begint Edith Stein het Nieuwe Testament te lezen, alsook werken van Ignatius van Loyola en de autobiografie van Theresia van Ávila. Haar intrede in de Karmel betekent geen vlucht. Met de kracht van het gebed wil ze de wereld bijstaan. Toch heeft ze schuldgevoelens tegenover haar moeder, die tot haar dood trouw blijft aan het joodse geloof en sinds Ediths bekering niet langer haar brieven beantwoordt. Voor paus Johannes-Paulus II was „haar zoektocht naar waarheid een enig gebed. Wie op zoek gaat naar de waarheid, is ten zeerste ook op zoek naar God, de Schepper van alle schoonheid in deze wereld”.

Op het herinneringsprentje van haar eeuwige profetie (21 april 1938) citeert Theresia Johannes

van het Kruis, aan wie ze haar laatste werk zal wijden: „Mijn enig beroep is voortaan alleen meer liefhebben.” Ze is ervan overtuigd dat alleen de kracht van de vergevende liefde het menselijk kwaad kan verlossen. Haar boodschap luidt: „Aanvaard niets als waarheid wat zonder liefde is, maar aanvaard ook niets als liefde wat zonder waarheid is! Het ene zonder het andere wordt een leugen die vernietigt” (Johannes-Paulus II tijdens de heiligverklaring op 11 oktober 1998).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

6 november, 16.35 uur, Canvas. *Den troep*, zesdelige documentaire serie over de militaire dienstplicht. Herhaling van de eerste aflevering *Een klein kasteeltje*. Alles begint met de beruchte keuring...

6 november, 22.30 uur, VRT één. Tweede aflevering van *Missie Mosango*, achtjarige reality-serie over zes jonge Vlaamse hulpverleners die twee weken lang aan het werk gaan in een Congolees brouwerijziekenhuis.

8 november, 16.18 uur, Canvas. *Trouble in Amish Paradise*, BBC-documentaire over de wereldberoemde behoudende geloofsgemeenschap in Pennsylvania in de Verenigde Staten.

9 november, 13.12 uur, Canvas. Herhaling van de Braambosuitzending van 3 november, met onder meer de documentaire *Kleurenpalet in wit*, over de abdis van Averbode.

9 november, 14.05 uur, Canvas. *Der rote Baron*, Duits-Britse oorlogsfilm uit 2008 over de beroemdste gevechtsvlieger van Wereldoorlog I, Manfred von Richthofen, die de lucht boven Vlaanderen en Noord-Frankrijk domineert met zijn bloedrood geschilderde Fokker.

De vrome kudde

In de klas Ingezonden door Jan Umans

Bart tot zijn leerkracht:

– Ik wil u helemaal geen angst aanjagen, mevrouw, maar bij m'n laatste rapport zei mijn vader: „Als je nog eens thuiskomt met zo'n vreselijk slecht rapport, dan mag iemand zich aan iets verwachten!”...

In de klas Ingezonden door Pierre Mertens

De leerkracht natuurkunde geeft een woordje uitleg:

– Vorige les zagen we dat door de hitte lichamen uitzetten en door koude krimpen. Wie kan daarvan een concreet voorbeeld geven?

Nele steekt de vinger op en zegt:

– De zomervakantie duurt acht weken en de kerstvakantie slechts twee!

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

geperste brandstof kanteloop	paar roofvogel	verhinder- ing ongezuurd brood	oude Italiaanse munt	trekdier	deel v.e. woord
strever naar een hoger doel trapauto				2	Europese vrouw
oude leng- temaat landgoed		deel v.e. schip boordsel		boven- matig op grote afstand	
	3		kunst- leer	zeer Oostenrijk op internet	5
dialect	slee kever	6	plaag- geest telwoord	8	houding
voor	4	groente		verhoogde toon	9
		in goede conditie	1		zangnoot

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: DAMESBLAD

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---